

Bijlagen bij Transitieplan Sociaal Domein

Inhoud

Bijlage 1, Wmo	2
1.1 Wijzigingen t.o.v. situatie vóór 1-1-2015	2
1.2 Raming budget Wmo per gemeente	3
1.3 Aantallen cliënten en uitgaven per gemeente	4
1.4 Activiteiten en aanbieders	5
Bijlage 2, Jeugdzorg	7
2.1 Wat verandert er?	7
2.2 Aantallen cliënten	7
2.3 Raming budget	9
Bijlage 3, Participatie	10
3.1 Wijzigingen t.o.v. situatie vóór 1-1-2015	10
3.2 Aantallen cliënten	12
3.3 Financieel kader	15
Bijlage 4, Arbeidsmarkt	19
Bijlage 5, 'infographic' langdurige zorg	20
Bijlage 6, voorbeelden van algemene voorzieningen	21

Bijlage 1, Wmo

1.1 Wijzigingen t.o.v. situatie vóór 1-1-2015

- Extramurale dagbesteding is overgedragen naar gemeenten
- Extramurale verpleging is overgedragen naar Zorgverzekeringswet
- Langdurige GGZ (met behandeling) is overgeheveld naar de Zorgverzekeringswet
- Zorgverzekeraars worden in 2017 financieel verantwoordelijk voor de GGZ
- Zorgzwaartepakketten (ZZP) 1 tot en met 4¹ komen deels onder verantwoordelijkheid van de gemeenten te vallen.
 - Intramurale AWBZ-classes ZZP 1 en 2 vervielen per 1-1-2013 voor nieuwe cliënten vanaf 23 jaar in de sectoren Verpleging & Verzorging, GGZ en Gehandicaptenzorg en worden omgezet in corresponderende extramurale functies (hulp bij het huishouden, verpleging, verzorging en begeleiding).
 - Vervolgens vervalt voor nieuwe cliënten ook klasse ZZP 3; per 2014 voor de verpleging/verzorging van met name ouderen en per 2015 voor mensen met een verstandelijke beperking of psychiatrisch probleem.
 - Per 2016 vervalt klasse ZZP 4 voor nieuwe cliënten en herindicatie voor ouderen (V&V) en mensen met een verstandelijke functiebeperking (scheiden wonen en zorg).
- De kern-AWBZ die is overgebleven na de transitie in 2015 heet de Wet Langdurige Zorg.
- Persoonlijke verzorging (pv): Iedereen heeft een recht op persoonlijke verzorging. Gemeenten ontvangen een klein deel van het budget (5%), omdat een klein deel van de pv samenhangt met dagbesteding.

Wmo

De gemeente zorgt voor de ondersteuning van burgers, dit is inclusief beschermd wonen. De Wmo is gericht op deelneming in de samenleving. De wet regelt hulp en ondersteuning, die past bij de persoonlijke omstandigheden van mensen.

Zorgverzekeringswet

Via de Zorgverzekeringswet (ZVW) is medische en verpleegkundige zorg geregeld. Er wordt meer zorg op individuele maat geboden en er wordt (in plaats van standaard zorg) gekeken met welke zorg iemand het best geholpen is. De zorgverlener bepaalt in overleg met de cliënt welke zorg het beste past. Wijkverpleegkundigen leveren weer meer verpleging en verzorging thuis. De rol van de wijkverpleging wordt versterkt: de wijkverpleegkundige is een spil in de zorg van mensen en verbindt het medische en sociale domein.

Wet langdurige zorg

De Wet langdurige zorg (WLZ) heeft de AWBZ vervangen. De WLZ is er voor mensen die behoefte hebben aan 24 uur zorg per dag, in de directe nabijheid. De op behandeling en begeleiding gerichte intramurale geestelijke gezondheidszorg wordt hierin ondergebracht. De verhoging van de eigen bijdrage voor mensen die in een instelling verblijven, wordt verzacht. In de WLZ is en blijft de zorg in een instelling een verzekerd recht en wordt mogelijk gemaakt dat mensen in een instelling zorg kunnen krijgen als zij niet langer met steun van hun omgeving thuis kunnen wonen.

Hulp bij het huishouden

Aanspraak op huishoudelijke verzorging is vervallen in de Wmo. Via de Wmo wordt een maatwerkvoorziening aangeboden aan mensen die het echt nodig hebben en het niet uit eigen middelen kunnen betalen.

De vergrijzing en toenemende extra-muralisering van de AWBZ-zorg betekent dat meer mensen tot op hoge leeftijd thuis zullen blijven wonen. Dit zal de behoefte aan voorzieningen en zorg aan huis doen toenemen. Het zal ook de druk op huisartsen en maatschappelijke organisaties vergroten.

¹Een zzp is een pakket aan zorg, met daaraan verbonden een budget waarmee hulp ingekocht kan worden. Zie ook Lijst van begrippen en afkortingen

AWBZ extramurale begeleiding

De extramurale AWBZ is vervallen. Per 1 januari 2015 kan geen aanspraak meer worden gemaakt op de extramurale AWBZ functies begeleiding, kortdurend verblijf, bijbehorend vervoer, persoonlijke verzorging - voor zover niet verbonden met verpleging en verzorging - en beschermd wonen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de cliënten die deze begeleiding voorheen ontvingen. Daarmee is dit aanbod dus overgeheveld naar de Wmo.

Luisterend oor

Gemeenten hebben vanaf 1-1-2015 de opdracht om op ieder moment van de dag telefonisch of elektronisch anoniem een luisterend oor en advies beschikbaar te stellen. Momenteel biedt Sensor (voorheen SOS telefonische hulpdienst) de anonieme hulp op afstand. Tot 1-1-2015 hebben de G4 gemeenten en provincies deze taak gefinancierd. Gemeenten zijn vrij in hoe zij deze functie inrichten, maar vooralsnog stelt het Rijk geen budget ter beschikking voor deze nieuwe taak. De VNG is aan het lobbyen en onderzoeken of het mogelijk is om van de telefonische hulpdienst een landelijke voorziening te maken.

Begeleiding

Tot 2015 kwamen cliënten in aanmerking voor het product extramurale begeleiding als zij ten gevolge van een aandoening matige of zware beperkingen ervoeren ten aanzien van:

- sociale redzaamheid
- bewegen en verplaatsen
- probleemgedrag
- psychisch functioneren
- geheugen- en oriëntatiestoornissen

Het ging dus om mensen met een lichamelijke beperking of chronische ziekte, mensen met een verstandelijke beperking, volwassenen met psychiatrische problemen en ouderen die bijvoorbeeld dementeerden.

Met ingang van 1-1-2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de extramurale begeleiding. Er wordt onderscheid gemaakt tussen individuele begeleiding en begeleiding in groepsverband.

Naast de begeleiding is de gemeente ook verantwoordelijk voor een klein deel van de persoonlijke verzorging, nl. daar waar deze samenhangt met dagbesteding. Dit is naar schatting in 5 % het geval. Het is aan gemeenten/wijkteams om bij samenvallen van persoonlijke verzorging en begeleiding naar oplossingen op lokaal niveau te zoeken.

Inloop mensen met psychiatrische problematiek

Voor inloop konden mensen met psychiatrische problematiek tot 1-1-2015 – zonder indicatie - terecht op de dagactiviteitencentra van de GGZ in Den Helder en Schagen, waar ook diverse vormen van dagbesteding plaatsvonden. Deze middelen zijn vanaf 2015 gedecentraliseerd naar alle 4 gemeenten. Deze zullen zich moeten bezinnen of ze (een deel) van de huidige inloopfunctie GGZ in stand willen houden, dan wel naar nieuwe meer wijkgerichte vormen van ontmoeting, inloop en ondersteuning voor diverse doelgroepen willen toegroeien.

1.2 Raming budget Wmo per gemeente

De overheveling van zorg naar de Wmo leidt tot hogere uitgaven door gemeenten. De hogere uitgaven worden gefinancierd door middel van een hogere rijksbijdrage aan het deelfonds sociaal domein van het Gemeentefonds. Gemeenten ontvangen hiertoe in 2015, in aanvulling op het reeds beschikbare budget voor de Wmo in het Gemeentefonds, een budget dat voorlopig is geraamd op €3,3 miljard waarbij rekening is gehouden met de effecten van extramuralisering van lage zzp's, waardoor mensen langer blijven zelfstandig wonen. De taakstellende korting van € 0,7 miljard in 2015 is hier op in mindering gebracht.

Op grond van de meicirculaire 2014 worden de volgende bedragen beschikbaar gesteld voor de taken die voortvloeien uit de Wmo.

Den Helder	€8.341
Hollands Kroon	€4.635
Schagen	€5.267
Texel	€1.651
Totaal	€19.894

1.3 Aantallen cliënten en uitgaven per gemeente.

Extramurale Begeleiding AWBZ	cliënten	bedrag
Den-Helder, zorg in natura	675	4.641.367,-
Den-Helder, Pgb	72	1.157.964,-
Schagen, zorg in natura	439	2.704.781,-
Schagen, Pgb	61	1.023.399,-
Hollands Kroon, zorg in natura	354	2.145.990,-
Hollands Kroon, Pgb	54	721.621,-
Texel, zorg in natura	111	684.826
Texel, Pgb	26	399.358,-
Kop van N-H-N, zorg in natura	1.579	10.176.964,-
Kop van N-H-N, Pgb	213	3.302.342,-

Dit betreft verzilverde indicaties (cijfers zorg in natura van 2013, cijfers Pgb 's 2012). Bron: gegevensbestanden Vektis

Uitgaven Hulp bij het huishouden

	Uitgaven HH 2012		Uitgaven 2013		Inkomsten EB CAK 2013
	Aantalcliënten	Bedrag	aantal cliënten	bedrag	
Schagen	1271	€ 3.398.467	1024	€ 3.181.170	€ 789.554
Texel	340	€ 978.671	334	€ 920.724	€ 242.330
Den Helder	1585	€ 5.387.002	1274	€ 5.056.456	€ 1.564.000
Hollands Kroon	1175	€ 3.811.152	1034	€ 3.559.379	€ 724.233
Totaal	4371	€ 13.575.292		€ 12.717.729	€ 3.320.117

Uitkering 2013	Begroting 2014	Uitkering 2014	Verwachte Uitkering 2015	
			obv 40% korting	1 ^{ste} raming ministerie
€ 3.819.340	€ 3.100.000	€ 4.095.702	€ 2.457.421	€ 2.977.332
€ 1.279.127	€ 706.834	€ 1.372.167	€ 823.300	€ 995.657
€ 6.487.578	€ 5.258.000	€ 6.943.954	€ 4.166.372	€ 5.097.114
€ 3.761.824	€ 3.550.000	€ 4.038.770	€ 2.423.262	€ 2.918.038
€ 15.347.869	€ 12.614.834	€ 16.450.593	€ 9.870.356	€ 11.988.141

Aantallen Pgb voor de Wmo

Voor de regio Kop van Noord-Holland geldt dat van de bijna 1800 cliënten die een extramurale begeleiding ontvangen, 31 procent een Pgb heeft. Met name jongeren met de grondslag VG en PSY maken gebruik van een Pgb. Het aantal Pgb voor Hulp bij het huishouden bedraagt 233 cliënten op een totaal 4400 cliënten. Dit is ruim 5 %. Ook voor de hulpmiddelen uit de Wmo bestaat de mogelijkheid van een Pgb. Hiervan wordt niet of nauwelijks gebruik gemaakt.

1.4 Activiteiten en aanbieders

Activiteiten extramurale Begeleiding AWBZ²

De activiteiten die nu in de AWBZ worden geleverd zijn zeer divers. Hieronder treft u een aantal voorbeelden aan van activiteiten die nu vanuit de begeleiding worden geboden:

- woonbegeleiding;
- praktische pedagogische thuishulp en gezinsondersteuning (PPG);
- begeleiding tijdens voorgezet speciaal onderwijs;
- thuisbegeleiding;
- dagactiviteiten voor GGZ (DAC);
- dagbesteding voor verstandelijk beperkten;
- logeerhuizen;
- zaterdagopvang voor kinderen met verstandelijke beperking;
- sport voor verstandelijk beperkten;
- vakantie activiteiten voor verstandelijk beperkten;
- belevenis- en uitgaanscentrum;
- activerende psychiatrische thuiszorg;
- inloophuizen;
- begeleiding bij rehabilitatietrajecten verslaafden;
- ontmoetingsgroepen.

Bestaande zorgaanbieders in de regio, aangevuld met een aantal lokale zorgboerderijen*

Zorgaanbieders in 2014:

- Omring
- Stichting Esdégé Reigersdaal
- Stichting GGZ Noord-Holland-Noord
- SAMEN
- 's Heerenloo Noord Holland Noord
- De Waerden (Noord Holland Noord)
- Vrijwaard
- Eveen Thuiszorg (NHN)
- Actie Zorg
- Stichting Zorg voor Ouderen Harenkarspel
- Stichting Wonen Plus Welzijn
- Stichting dnoDoen Maatschappelijke Opvang en Ondersteuning
- Raphaelstichting
- Philadelphia Noord-Holland Noord
- Brijder verslavingszorg
- Jonkerszorg
- Het Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg
- Zorgbedrijf Noord Holland

²(Bron: InvoeringWMO.nl)

Zorgboerderijen in de Kop van Noord-Holland Noord (koepels + voorbeelden van aantal lokale zorgboerderijen):

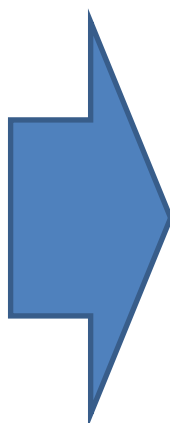
- Stichting De Frisse Wind, Hollands-Kroon
- Landzijde
- Novalishoeve, Texel (Raphaelstichting)
- Maartenhuis, Texel (Camphillgemeenschap)
- Boerderij Plassendaal, Texel (eigenaar Natuurmonumenten)
- Landgoed de Bonte Belevens, Texel

Bijlage 2, Jeugdzorg

2.1 Wat verandert er?

Jeugdstelsel vóór 1-1-2015

Gemeenten	JGZ, Opvoeden en opgroeien
Provincie	Geïndiceerde Jeugdzorg Jeugdreclassering Jeugdbescherming
Rijk	Gesloten jeugdzorg
Rijk via zorgverzekeraar en zorgkantoren	Jeugd GGZ
Rijk via zorgkantoren	Jeugd LVB, Begeleiding en persoonlijke verzorging + kortdurend verblijf

Jeugdstelsel per 1-1-2015

Gemeenten	Alle ondersteuning, hulp en zorg bij opgroeien, opvoeden, psychische problematiek en stoornissen
	<ul style="list-style-type: none"> - preventie - jeugdhulp - jeugdbescherming - jeugdreclassering - AMHK - Jeugd GGZ

2.2 Aantallen cliënten

Bron: 'Kinderen in tel', scores 2012

	Noord-Holland	Den Helder	Hollands Kroon	Schagen	Texel
Rangorde: hoe groter hoe beter (ruim 400 gemeenten)	5 van 12	6	215	283	270
Kindersterfte per 100.000 kinderen van 1-14 jaar	12,2	21,1	14,0	7,5	0,0
Zuigelingensterfte per 1000 levendgeborenen	3,5	1,7	4,5	7,5	0,0
Kinderen voor rechter (% kinderen 12-21 jaar)	2,8	3,3	1,0	1,4	2,4
Werkloze jongeren (% kinderen 16-22 jaar)	0,9	2,1	1,1	0,8	1,3
Kinderen met indicatie jeugdzorg (% kinderen 0-17 jaar)	1,0	2,6	1,1	0,9	1,1
Kind in achterstandswijk (% kinderen 0-17 jaar)	15,0	35,0	0,0	0,0	0,0
Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen 0-17 jaar)	6,4	8,7	2,5	2,3	2,1
Melding kindermishandeling (% kinderen 0-17 jaar)	0,8	2,8	0,9	1,1	0,6
Achterstandsl leerlingen (% kinderen 4-12 jaar)	11,7	17,1	8,6	5,1	3,6
Vroegtijdige schoolverlaters (% kinderen 12-	3,6	3,9	2,1	2,1	2,5

22 jaar)					
Tienermoeders (% kinderen 15-19 jaar)	0,5	1,1	0,9	0,3	1,0
Kinderen met handicap (% kinderen 0-17 jaar)	1,7	2,3	1,4	1,6	1,3

Kinderen in tel, gemiddelde 2007-2012

	Noord-Holland	Den Helder	Hollands Kroon	Schagen	Texel
Rangorde: hoe groter hoe beter (ruim 400 gemeenten)	5 van 12	15	242	267	308
Kindersterfte per 100.000 kinderen van 1-14 jaar	12,5	14,9	16,9	17,7	13,9
Zuigelingensterfte per 1000 levendgeborenen	3,5	3,9	3,8	3,2	1,5
Kinderen voor rechter (% kinderen 12-21 jaar)	3,4	4,3	2,0	2,2	2,7
Werkloze jongeren (% kinderen 16-22 jaar)	1,0	1,9	0,9	0,9	1,1
Kinderen met indicatie jeugdzorg (% kinderen 0-17 jaar)	1,3	2,6	1,1	1,0	0,9
Kind in achterstandswijk (% kinderen 0-17 jaar)	15,7	25,5	1,4	0,2	0,0
Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen 0-17 jaar)	6,3	8,3	2,1	2,2	2,0
Melding kindermishandeling (% kinderen 0-17 jaar)	0,6	1,7	0,7	0,6	0,3
Achterstandsleerlingen (% kinderen 4-12 jaar)	14,5	19,1	10,2	7,8	6,1
Vroegtijdige schoolverlaters (% kinderen 12-22 jaar)	3,8	4,2	2,5	2,6	2,2
Tienermoeders (% kinderen 15-19 jaar)	0,6	1,2	0,6	0,4	0,6

Bron: Wijkscan

De wijkscan geeft inzicht in hoe de doelgroep zich ontwikkelt in de komende jaren. Een overzicht uit de wijkscan (enkel BJZ-geïndiceerde zorg; de jeugd GGZ is hier niet in opgenomen):

		Den Helder	Hollands Kroon	Schagen	Texel
Jeugd AWBZ	Begeleiding	87	61	41	15
	Overig AWBZ	128	84	85	23
Jeugd BJZ	Ambulant	179	51	51	12
	Pleegzorg	259	74	85	16
	Dagbehandeling	11	7	6	0
	Residentieel	15	6	2	1
Aandacht voor problematiek (afwijkend tov gemiddelden in Nederland)		Echtscheidingen Prov. gefin. Jeugdzorg	geen opvallende zaken	Echtscheidingen Kinderen in bijstandsgezinnen	echtscheidingen

Er is nog geen analyse gemaakt van de wijkscan. Wel is duidelijk dat in Den Helder sprake is van grootstedelijke problematiek die qua omvang, zwaarte en complexiteit verschilt van de regiegemeenten.

2.3 Raming budget

Budgetten 2015 uitvoering jeugdzorgtaken

	3 december 2013	Meicirculaire 2014	
Den Helder	€ 16.828.368	€ 20.311.437	+ 20,7%
Hollands Kroon	€ 7.199.137	€ 7.896.745	+ 9,7 %
Schagen	€ 7.134.302	€ 7.686.111	+ 7,7 %
Texel	€ 1.839.512	€ 2.166.439	+ 17,8%
Totaal	€ 33.001.319	€ 38.060.732	

De bedragen zijn gebaseerd op de verdeling van het historisch budget van de over te hevelen jeugdzorgmiddelen. Met ingang van 2016 wordt een nieuw verdeelmodel toegepast.

Decentralisatie uitkering invoeringskosten decentralisatie jeugdzorg 2015

	Meicirculaire 2014
Den Helder	109.092
Hollands Kroon	106.777
Schagen	102.936
Texel	51.127

Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin

	Meicirculaire bedrag 2014
Den Helder	1.235.511
Hollands Kroon	989.761
Schagen	960.529
Texel	267.614

Bijlage 3, Participatie

3.1 Wijzigingen t.o.v. situatie vóór 1-1-2015

Wet werk en bijstand

Gemeenten waren tot 1-1-2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet werk en bijstand (verder: Wwb). Het doel van de Wwb was om bijstandsgerechtigden, niet-uitkeringsgerechtigden en mensen die onder de Anw (Algemene nabestaandenwet) vallen, zo snel mogelijk aan een betaalde baan te helpen, zodat zij in het eigen bestaan konden voorzien. De beleidsinhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid lag volledig bij gemeenten.

Onder invloed van de economische ontwikkelingen is het aantal bijstandsgerechtigden in de regio de afgelopen jaren toegenomen. Eind 2013 kende de regio ruim 2600 uitkeringsgerechtigden.

Wet sociale werkvoorziening

Naast de uitvoering van de Wwb was de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Doel van de Wsw was mensen met een Wsw-indicatie zo regulier mogelijk te laten werken op de arbeidsmarkt. Het UWV gaf een Wsw-indicatie af aan mensen met een lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap die moeilijk een baan vinden. Als zelfstandig werken binnen een regulier bedrijf niet mogelijk was dan konden mensen, in het kader van de Wsw, gedetacheerd worden bij een reguliere werkgever of werken binnen de sociale werkplaats.

Voor de uitvoering van de Wsw ontving en ontvangt de gemeente rijksmiddelen en formuleert het beleid. Aan de toekenning van de rijksmiddelen is een taakstelling gekoppeld. De taakstelling draagt op om voor het toegekende budget ten minste een minimum aantal plekken te organiseren. De gemeente kan voor eigen rekening meer plekken realiseren dan de taakstelling, maar ontvangt daarvoor geen extra rijksbijdrage. De gemeenten Den Helder, Schagen en Hollands Kroon hebben de uitvoering van de Wsw geregeld via de Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland en de uitvoering uitbesteedt aan Noorderkwartier. De gemeente Texel heeft haar eigen Wsw-organisatie, De Bolder.

Wet werk en arbeidsondersteuning jong gehandicapten

De Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) was een inkomensvoorziening voor jongeren die op een relatief jonge leeftijd arbeidsongeschikt zijn geworden. De Wajong was ook voor studenten die tijdens de studie arbeidsongeschikt worden. Doel van de wet is om deze mensen te laten participeren op de arbeidsmarkt. Het UWV regelde de Wajong-uitkering en de ondersteuning richting werk.

Wat is er veranderd?

De gemeente is verantwoordelijk voor het verstrekken van uitkeringen, het bewaken van de rechtmatige verstrekking, de terugvordering en de handhaving. Per 1 januari 2015 zijn de volgende regelingen veranderd:

- Participatiewet:
 - Uitbreiding van de doelgroep;
 - Werkbedrijf;
 - Geen nieuwe instroom in de Wsw en de Wajong voor mensen met arbeidsmogelijkheden;
 - Quotumbanen.
- Wet maatregelen WWB:
 - Kostendelersnorm;
 - Strengere regels handhaving arbeidsverplichting;
 - Intensivering armoedebeleid;
 - Tegenprestatie.
- Wet Hervorming kindregelingen:
 - Van elf naar vier regelingen.

In het vervolg van dit hoofdstuk gaan wij in op de specifieke thema's die hierboven zijn genoemd.

Naast de voornoemde regelingen die opgaan in de nieuwe Participatiewet zijn er nog enkele andere regelingen die in verschillende kabinetsplannen onderwerp van verandering zijn. Het gaat daarbij om:

- Aanpassingen in de WW (werkloosheid)
- Aanpassingen in de WIA/WAO (arbeidsongeschiktheid)
- Kinderbijslag (kinderen)
- AOW (pensioengerechtigden)
- ANW (nabestaanden)
- Wmo (dagbesteding)

Alle aanpassingen hebben tot gevolg dat de regelingen verkort (in tijd) en versoerd worden. Het effect daarvan is dat meer mensen een beroep op het laatste vangnet van de sociale zekerheid (bijstandsverlening door gemeenten) zullen doen, waardoor de doelgroep en de daarmee gepaard gaande kosten voor gemeenten zullen toenemen.

Participatiewet

De Participatiewet is in feite een aangepaste Wwb. De uitgangspunten en het risicomodel van deze wet blijven ook onder de Participatiewet in stand. Dit betekent dat de financiële prikkel op de uitkeringsverstrekking voor gemeenten blijft bestaan, waardoor tekorten op dit vlak in eerste instantie door de gemeente zelf gedragen moeten worden. Het participatiebudget, dat nu beschikbaar is om in het kader van de Wwb mensen te laten participeren en re-integreren op de arbeidsmarkt en waarmee de uitkeringslasten beïnvloed kunnen worden, wordt een gebundeld re-integratiebudget waarin alle middelen gericht op arbeidsdeelname van de totale doelgroep worden samengevoegd.

Wajong

De omvang van de Wajong is de afgelopen jaren sterk gestegen, waardoor de kosten voor deze regeling opliepen en een steeds groter wordende groep werd 'afgeschreven' voor de arbeidsmarkt. Met de invoering van de Participatiewet vindt een aanpassing van de Wajong plaats waardoor nieuwe instroom alleen nog mogelijk is voor mensen die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn. Vanaf 1 januari 2015 staat 'Wajong' dan ook alleen nog voor de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jong gehandicapten. Dit betekent dat de regio te maken krijgt met een structurele instroom van uitkeringsgerechtigden die voorheen onder de Wajong zouden vallen. Iedereen die op 1-1-2015 Wajong heeft wordt opnieuw beoordeeld. Hoe deze beoordeling precies gaat en wie wanneer wordt beoordeeld, is nog niet bekend. Blijkt uit de beoordeling dat iemand nooit zal kunnen werken, dan blijft deze persoon bij het UWV voor een Wajong- uitkering (75% WML). Wie geen recht meer heeft op Wajong, heeft recht op re-integratie en/ of uitkering van de gemeente. Op dit moment werkt een kwart van alle Wajongers, van wie de helft in de Wsw. De mensen die thans nog in de Wajong zitten krijgen vanaf 2015 een herbeoordeling op hun arbeidsvermogen door het UWV..

Wsw

Per 1 januari 2015 is de Wsw afgeschaft, dit betekent dat er in deze regeling geen instroom meer mogelijk is en dat geen nieuwe indicaties worden afgegeven. Er is alleen uitstroom, waardoor in feite sprake is van een sterfhuisconstructie. De rechten en plichten voor mensen die op 1 januari 2015 een Wsw-dienstverband (tijdelijk of vast) hebben, blijven ook na 1 januari 2015 in stand. De wachtlijst vervalt vanaf dat moment, voor hen geldt dat ze geen recht meer hebben op een plek in de sociale werkvoorziening.

Met het vervallen van de Wsw vervalt ook de rijksbijdrage en de taakstelling. De middelen die nu gemoeid zijn met de Wsw worden overgeheveld naar het gebundelde re-integratiebudget. Hierbij wordt wel een 'efficiencykorting' op het budget doorgevoerd en vindt een verlaging plaats als gevolg van het veronderstelde natuurlijke verloop van de SW-populatie. De huidige verplichtingen ten aanzien van de Wsw nemen bij ongewijzigd beleid een groot deel van de beschikbare re-integratiemiddelen in beslag.

Hervorming Kindregelingen

Met de hervorming van de kindregelingen is het aantal regeling teruggebracht van elf regelingen tot vier en heeft een vereenvoudiging en versobering van de regelingen tot doel. Daarnaast heeft het een hogere arbeidsparticipatie voor alleenstaande ouders tot doel en biedt het inkomensondersteuning aan degenen die het het hardst nodig hebben. Voor wat betreft de regelingen voor inkomensondersteuning zijn de volgende twee regelingen gebleven:

- Kinderbijslag
- Kindgebonden budget

In het kader van de arbeidsparticipatie zijn de volgende twee regelingen blijven bestaan:

- Inkomensafhankelijke combinatiekorting;
- Kinderopvangtoeslag.

Hoewel gemeenten in het kader van de Wet Hervorming Kindregelingen geen besluiten hoeven te nemen, heeft het wetsvoorstel wel zijn impact op de gemeentelijke uitvoering van de WWB. In plaats van een toelage van 20% op de uitkering ontvangen alleenstaande ouders een verhoging van het kindgebonden budget van maximaal € 2800, - ongeacht of de ouder werkt of niet. Deze wet heeft te maken met de afschaffing van de norm Alleenstaande ouder en invoering Kindgebonden budget als aanvullende inkomenscomponent. Er geldt geen lokale beleidsvrijheid.

Afschaffing wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg)

De afschaffing vindt gefaseerd plaats. Sinds december 2014 wordt de compensatie voor het eigen risico van de zorgverzekering niet meer uitbetaald en met ingang van december 2015 worden de algemene tegemoetkomingen niet meer betaald. De tegemoetkomingen zijn bedoeld voor meerkosten die chronisch zieken en gehandicapten hebben. Het Rijk heeft geconstateerd dat de verstrekkingen op grond van de Wtcg ongerichte verstrekkingen zijn en het beoogde doel missen. Het budget gaat gedeeltelijk en met een bezuiniging over naar de gemeenten. Het beschikbare budget dat overgeheveld wordt naar de gemeente is leidend bij de te maken beleidskeuzes.

3.2 Aantallen cliënten

Tabel 1: aantal werkzoekenden

Aantal werkz	Nov 2013	Nov 2012	Toe-/afname	%	% van ber.bev
Kop van NH	5.939	4.063	1.876	+ 46,2%	7,3%
Landelijk	748.172	537.378	210.794	+ 39,2%	9,5%

Tabel 2: aantal werkzoekenden naar beroepsniveau

Beroepsniveau	Nov 2013	% van totaal	Nov 2012	Toe-/afname	%
Elementair	1.132	19,0%	766	+ 366	+ 48%
Lagere beroepen	2.009	33,8%	1.426	+ 583	+ 41%
Middelbare beroepen	1.880	31,6%	1.229	+ 651	+ 53%
Hoger en wetenschappelijk	911	15,3%	611	+ 300	+ 49%

Tabel 3: aantal werkzoekenden op aantal vacatures naar beroepsniveau.

Vacatures beroepsniveau	Nov 2013	Aantal werkz	Aantal werkz per vacature
Elementair	49	1.132	23,1
Lagere beroepen	70	2.009	28,7
Middelbare beroepen	171	1.880	10,9
Hoger en wetenschappelijk	28	911	32,5

Ontwikkeling van het aantal bijstandsuitkeringen

Hollands Kroon

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aantal	453	499	548	611	675	733

Schagen

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aantal	484	533	591	680	773	856

Den Helder

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aantal	1.700	1.870	2.046	2.245	2.443	2.623

Texel

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aantal	113	125	139	164	190	213

Deze prognose is gebaseerd op:

- Het aantal bijstandsuitkeringen (WWB, IOAW en IOAZ) in de gemeente op basis van de CBScijfers in mei 2013
- Een verdere toename van het aantal bijstandsuitkeringen als gevolg van de aanscherpingen in de Wajong en de Wsw
- De nieuwe instroom die ontstaat als gevolg van stoppen instroom in de WSW en beperken van de instroom in de Wajong
- De ramingen van het bijstandsvolume als gevolg van economische ontwikkelingen en de effecten van Rijksbeleid

Ontwikkeling van het aantal Sw-plekken

Instroom in de Wsw is per 1 januari 2015 niet meer mogelijk. De doelgroep Wsw-oud neemt af aan de hand van het natuurlijk verloop. Dit levert de volgende ontwikkeling van het aantal Sw-plekken op.

Hollands Kroon

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aantal	139,61	142,89	134,32	126,26	118,68	111,56

Schagen

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aantal	186,86	193,39	181,79	170,88	160,63	150,99

Den Helder

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aantal	296,16	283,54	266,53	250,54	235,50	221,37

Texel

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aantal	118,57	121,38	114,10	107,25	100,82	94,77

Deze prognose is gebaseerd op de op realisatie van het aantal Sw-plekken conform de taakstelling 2013 en een gemiddeld natuurlijk verloop van 6% per jaar vanaf 2015.

Het totale doelgroep volume ontwikkelt zich als volgt:

Hollands Kroon

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aantal bijstand	453	499	548	611	675	733
Aantal Wsw	139,61	142,89	134,32	126,26	118,68	111,56
Totale doelgroep	593	642	682	737	794	844

Schagen

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aantal bijstand	484	533	591	680	773	856
Aantal Wsw	186,86	193,39	181,79	170,88	160,63	150,99
Totale doelgroep	671	726	773	851	993	1.007

Den Helder

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aantal bijstand	1.700	1.870	2.046	2.245	2.443	2.623
Aantal Wsw	296,16	283,54	266,53	250,54	235,50	221,37
Totale doelgroep	1.996	2.153	2.312	2.495	2.679	2.844

Texel

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aantal bijstand	113	125	139	164	190	213
Aantal Wsw	118,57	121,38	114,10	107,25	100,82	94,77
Totale doelgroep	232	246	253	271	291	308

Prognose kosten Wsw-oud

Voor een nauwkeurig inzicht in de ontwikkeling van de uitgaven voor Wsw-oud moet een onderscheid gemaakt worden tussen kosten en opbrengsten die direct samenhangen met de doelgroep Wsw-oud en de overheadkosten en ook rekening te houden met gemeentelijke bijdragen, daadwerkelijk tekorten etcetera. Op basis van landelijk beschikbare cijfers verwachten wij in de gemeenten de volgende algemene ontwikkeling van de kosten voor uitvoering van Wsw-oud

Hollands Kroon

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kosten wsw-oud	€ 3.620.189	€3.715.643	€ 3.492.704	€3.283.142	€3.086.154	€2.900.984

Schagen

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kosten wsw-oud	€4.845.416	€5.028.821	€4.727.092	€4.443.466	€ 4.176.858	€3.926.247

Den Helder

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kosten wsw-oud	€7.679.644	€7.373.038	€6.930.656	€6.514.816	€6. Wmo.927	€5.756.492

Texel

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kosten wsw-oud	€3.074.606	€3.156.307	€2.966.929	€2.788.913	€2.621.578	€2.464.283

Deze prognose is gebaseerd op:

- Gemiddelde kosten per Sw-plek die gelijk zijn aan de toekenning van de Rijksbijdrage Wsw in 2013 gedeeld door de minimumtaakstelling
- Het ontbreken van een gemeentelijke bijdrage in de kosten of compensatie op andere wijze, zoals het onder gunstige voorwaarden geven van opdrachten aan het Sw-bedrijf
- Gemiddelde afbouw van het aantal oude Sw-plekken met 6% per jaar
- Afbouw van overheadkosten in gelijke mate met de afbouw van het aantal oude Sw-plekken

De prognose is optimistisch op dit punt.

3.3 Financieel kader

Prognose gebundelde re-integratiebudget.

Verwachting ontwikkeling van het gebundelde re-integratiebudget.

Hollands Kroon

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gebundeld budget	€ 4.279.604	€ 4.426.645	€ 4.236.393	€ 3.994.818	€ 3.748.736	€ 3.543.706

Schagen

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gebundeld budget	€ 5.597.746	€ 5.728.844	€ 5.480.042	€ 5.142.781	€ 4.803.957	€ 4.512.447

Den Helder

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gebundeld budget	€11.260.696	€ 10.720.919	€10.279.227	€9.875.996	€9.430.324	€9.127.017

Texel

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gebundeld budget	€3.220.629	€3.296.678	€3.150.424	€2.926.993	€2.707.752	€2.508.805

Deze prognose is gebaseerd op:

- De toekenning van het Participatiebudget in 2014.
- Exclusief de middelen voor educatie
- Het vervallen van de component inburgering na 2013.
- De overheveling van de Rijksbijdrage Wsw, inclusief de bezuinigingen op deze overheveling als gevolg van het stoppen van de instroom en toepassing van de efficiencykorting.

Prognose restant re-integratie

Er kan een prognose gemaakt worden van het restant dat in de gemeenten beschikbaar is voor re-integratie van mensen met een bijstandsuitkering. Dit restant volgt uit de berekende prognose voor het gebundelde re-integratiebudget en de berekende prognose voor de kosten van Wsw-oud.

Hollands Kroon

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Restant	€ 659.415	€ 711.002	€ 743.689	€ 711.676	€ 662.582	€ 642.721

Uit het bovenstaande volgt de prognose dat in de gemeente Hollands Kroon het budget voor re-integratie van mensen in de bijstand in de periode 2013-2018 met 3% zal afnemen, naar een niveau van €642.721. Rekening houdend met de prognose van het aantal bijstandsuitkeringen daalt het gemiddelde budget per bijstandsuitkering voor re-integratie van € 1.454 in 2013 naar € 877. in 2018. Een afname met 40%.

Schagen

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Restant	€ 752.330	€ 700.023	€ 752.950	€ 699.315	€ 627.099	€ 586.200

Uit het bovenstaande volgt de prognose dat in de gemeente Schagen het budget voor re-integratie van mensen in de bijstand in de periode 2013-2018 met 22% zal afnemen, naar een niveau van €586.200. Rekening houdend met de prognose van het aantal bijstandsuitkeringen daalt het gemiddelde budget per bijstandsuitkering voor re-integratie van € 1.553 in 2013 naar € 685 in 2018. Een afname met 56%.

Den Helder

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Restant	€3.581.052	€3.347.881	€3.348.572	€3.361.179	€ 3.306.397	€ 3.370.525

Uit het bovenstaande volgt de prognose dat in de gemeente Den Helder het budget voor re-integratie van mensen in de bijstand in de periode 2013-2018 met 6% zal afnemen, naar een niveau van €3.370.525. Rekening houdend met de prognose van het aantal bijstandsuitkeringen daalt het gemiddelde budget per bijstandsuitkering voor re-integratie van € 2.107 in 2013 naar € 1.285 in 2018. Een afname met 39%.

Texel

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Restant	€ 146.023	€ 140.371	€ 183.495	€ 138.080	€ 86.174	€ 44.521

Uit het bovenstaande volgt de prognose dat in de gemeente Texel het budget voor re-integratie van mensen in de bijstand in de periode 2013-2018 met 70% zal afnemen, naar een niveau van € 44.521. Rekening houdend met de prognose van het aantal bijstandsuitkeringen daalt het gemiddelde budget per bijstandsuitkering voor re-integratie van € 1.289 in 2013 naar € 209. in 2018. Een afname met 84%.

Wijziging verdeelsystematiek

Er komt een nieuwe verdeelsystematiek³ voor het Inkomensdeel incl. budget voor loonkostensubsidie. Het nieuwe verdeelmodel zal aansluiten bij een samenhangend

³Op 16 mei jl. heeft de staatssecretaris bekend gemaakt: "Voor de verdeling van de bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies kiest de staatssecretaris voor het zogeheten multiniveau-model. Dit is door het Sociaal en Cultureel Planbureau ontwikkeld en heeft ook de voorkeur van de Raad voor de financiële verhoudingen. Het model betreft zowel de kenmerken van de huishoudens (zoals leefvorm, leeftijd, wel of geen koopwoning, niet-westerse achtergrond en opleiding) als de kenmerken van een wijk, gemeente en regio bij het vaststellen van de budgetten. Dit model biedt volgens de experts de meest zuivere benadering van de noodzakelijke bijstandskosten die een gemeente moet maken gegeven de specifieke omstandigheden van die gemeente, zoals de samenstelling van de bevolking en de lokale arbeidsmarkt", schrijft ze aan de Kamer. Op basis van deze kenmerken wordt uiteindelijk de hoogte van het bedrag per gemeente vastgesteld." Gemeenten vinden dat het model waar de Staatssecretaris nu voor kiest te grote herverdelingseffecten heeft. Zo zou Amsterdam er over een periode van 3 jaar mogelijk ruim 90 miljoen op achteruit gaan. Ook zorgt het feit dat er te veel geleund wordt op 'prikkelwerking' (belonen voor het aan de slag helpen van uitkeringsgerechtigden) voor veel onzekerheden. Gemeenten hebben de voorkeur voor een ander model met een historische component'.

financieringsmodel voor het hele sociale domein. De lokale/ regionale arbeidsmarkt, de samenstelling van de gemeentelijke doelgroep en de samenstelling van het werknemersbestand Wwb zijn het vertrekpunt bij de te ontwikkelen verdeelsystematiek. Het gebundeld re- integratiebudget bevat:

- “het huidige Werkdeel”; De komende jaren blijft dit budget dalen met in totaal 25% tot 2018
- “de huidige WSW-middelen”; Deze worden jaarlijks minder omdat er een zogenaamde efficiency korting wordt doorgevoerd (de rijksvergoeding daalt van € 25.900 in 2015 in zes jaar naar € 22.700 per Wsw-plek)
- Middelen die vrijvallen door het natuurlijk verloop uit de Wsw; deze komen terug en kunnen door de gemeente worden ingezet ten behoeve van plaatsingen bij reguliere werkgevers
- “huidige re- integratiemiddelen Wajong” die vanuit het UWV gefaseerd worden overgeheveld naar gemeenten

Deze budgetten worden zwaar beperkt. Dit vraagt een andere manier van werken en een nieuwe koers, die uitgaat van deze (nieuwe) werkelijkheid. Flexibele inzet van budgetten vindt waar mogelijk en noodzakelijk plaats. Er is een blijvende aandacht voor een scherpe controlecyclus om de grotere risico's hierbij te beheersen. Er worden maatregelen genomen om de uitgaven te beheersen. Het gaat om het beperken van de kosten van re-integratie, om het treffen van maatregelen voor het terugdringen van tekorten op de uitvoering van de bestaande Sw, het maximaal bevorderen van economische zelfredzaamheid en het verminderen van het beroep op een uitkering. Er wordt ook gekozen voor een selectievere inzet van ondersteuning. De inzet hierbij is om met creativiteit en vernieuwing van bestaande aanpakken de ondersteuning van mensen richting werk en participatie – ondanks het aanwezig zijn van minder financiële middelen – op een kwalitatief hoog niveau te houden. Het verkrijgen van werk op de reguliere arbeidsmarkt en – ook voor mensen met een arbeidsbeperking - werk in een reguliere arbeidsomgeving is daarbij een belangrijk focuspunt.

Er is door de rijksoverheid gekozen om de middelen voor de inzet van het nieuwe instrument van de loonkostensubsidie voor mensen met een arbeidsbeperking, beschikbaar te stellen via het Inkomensdeel. Deze specifieke vorm van loonkostensubsidie heeft een meer structureel karakter. De financieringssysteem van het inkomensdeel (ook straks in een nieuwe vorm) stimuleert de gemeente om de loonkostensubsidie zo effectief mogelijk in te zetten en mensen te stimuleren om zoveel mogelijk via werk te participeren. Kortom: de koppeling tussen loonkostensubsidie en I-deel betekent een prikkel voor de gemeente. Ook kan de individuele gemeente besparingen behouden, die zij weten te bereiken door de inzet van loonkostensubsidie. Op deze manier worden de middelen selectiever en gericht ingezet.

Ombuigingen in Participatiebudget

De doelgroep die aanspraak mag, kan en zal maken op de uitkering is bij wet bepaald; ook de hoogte van uitkering is vastgesteld. De gemeente kan hier alleen sturing aan geven door de mensen die aanspraak maken op uitkering zoveel mogelijk te laten werken naar vermogen en maatwerk te leveren.

Gebruik maken van de maximale verdien capaciteit van een ieder is noodzakelijk omdat:

- In de nabije toekomst een krapte op de arbeidsmarkt verwacht wordt en iedereen nodig is
- Het maatschappelijk onwenselijk is dat mensen aan de kant staan
- Omdat de regeling betaalbaar moet blijven.

In het gebundeld re- integratiebudget zijn ook de middelen beschikbaar voor de begeleiding/ ondersteuning van de mensen die via de voorziening beschut werk aan de slag zijn. Per 1 januari 2015 is het sociaal deelfonds van kracht; het sociaal deelfonds wordt gecreëerd vanuit diverse geldstromen. Het bestaat uit het Participatiebudget, middelen voor de maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en middelen voor de uitvoering van de Jeugdwet. De huidige middelen voor het Inkomensdeel

van de WWB, die thans als specifieke uitkering worden verstrekt, worden niet toegevoegd aan het sociaal deelfonds.

Om de herverdelingseffecten te beperken heeft de staatssecretaris gekozen voor een overgangstermijn. De eerste twee jaar worden de budgetten nog voor de helft vastgesteld op basis van uitgaven in het verleden en voor de helft op basis van het nieuwe model. In het derde jaar wordt 75 % op basis van het nieuwe model berekend, en vanaf het vierde jaar wordt het budget daar helemaal op gebaseerd. Na twee jaar zal het model geëvalueerd worden. Ook komt er een vangnetregeling.

Er is door de rijksoverheid gekozen om de middelen voor de inzet van het nieuwe instrument van de loonkostensubsidie voor mensen met een arbeidsbeperking, beschikbaar te stellen via het Inkomensdeel. Deze specifieke vorm van loonkostensubsidie heeft een meer structureel karakter. De financieringsystematiek van het inkomensdeel (ook straks in een nieuwe vorm) stimuleert de gemeente om de loonkostensubsidie zo effectief mogelijk in te zetten en mensen te stimuleren om zoveel mogelijk via werk te participeren. Kortom: de koppeling tussen loonkostensubsidie en I-deel betekent een prikkel voor de gemeente. Ook kan de individuele gemeente besparingen behouden, die zij weten te bereiken door de inzet van loonkostensubsidie. Op deze manier worden de middelen selectiever en gericht ingezet.

Bijlage 4, Arbeidsmarkt

In 2013 is het aantal werkzoekenden in de Kop van Noord-Holland met 46,2% gestegen ten opzichte van het jaar daarvoor, een absolute toename van 4.063 naar 5.939 werkzoekenden. Landelijk was deze stijging 39,2%. In de Kop van Noord-Holland is momenteel 7,3% van de beroepsbevolking werkzoekend, tegen 9,5% landelijk.

Bijna de helft van de werkzoekenden heeft een laag opleidingsniveau (geen startkwalificatie). Ook onder de Mbo'ers vanaf niveau 2 is het aantal werkzoekenden hoog. Relatief gezien is de stijging van het aantal werkzoekenden over 2013 in de middelbare beroepen het grootst (53% stijging ten opzichte van 2012).

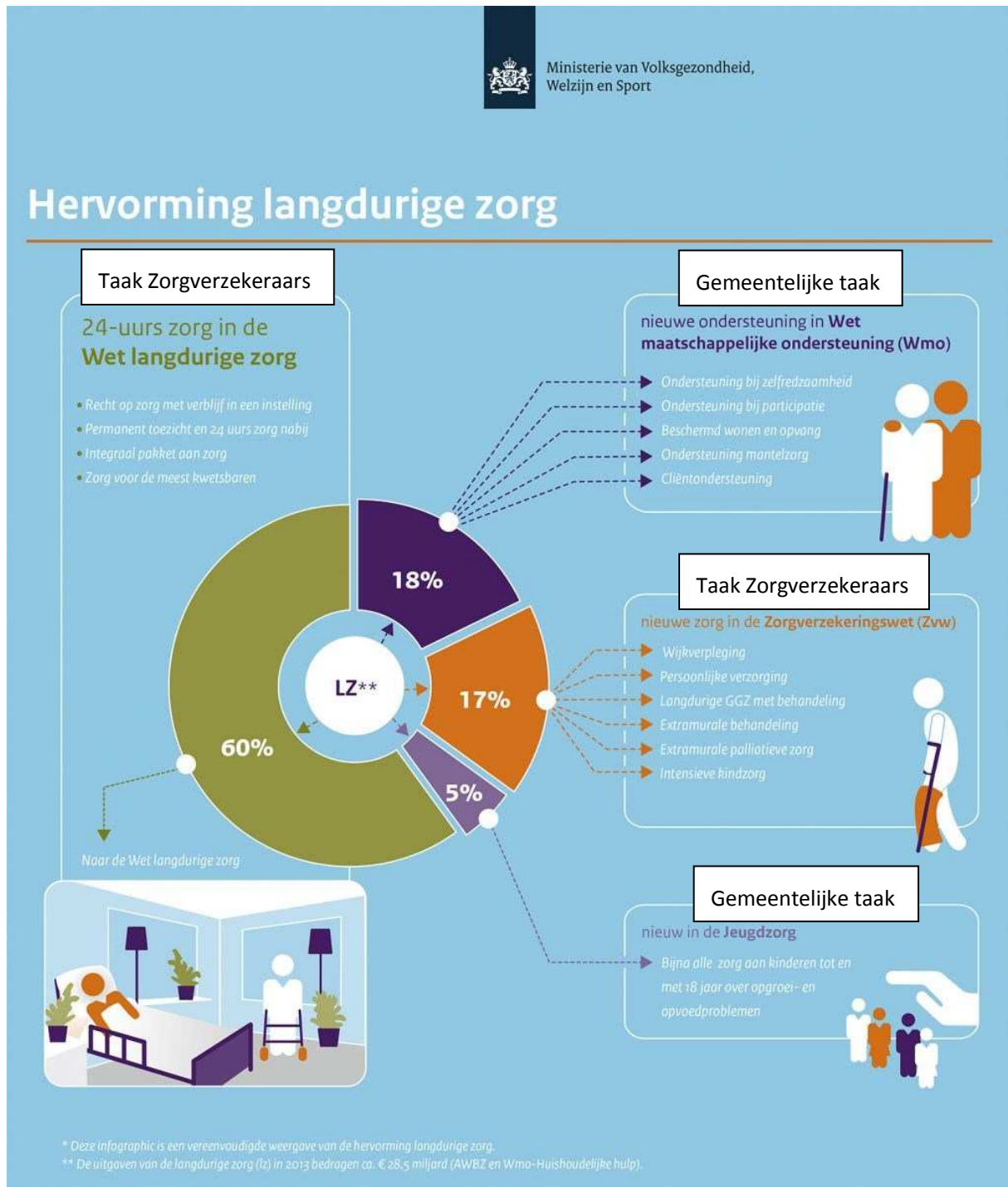
Als het aantal werkzoekenden wordt afgezet tegen het aantal openstaande vacatures, dan zien we een scheve verhouding. Er zijn gemiddeld 18,6 werkzoekenden per vacature. De meeste vacatures zijn te vinden in de technische en industriële beroepen (51%).

In de Kop van Noord-Holland zijn ongeveer 11.000 bedrijven gevestigd. Dit is exclusief overheid, onderwijs en gezondheidszorg. Er zijn vijf speerpunten voor economische ontwikkeling in de Kop benoemd, te weten:

- Agri
- Duurzame energie
- Maritiem
- Medisch
- Toerisme & recreatie

Een enorme groei van de werkgelegenheid is de komende jaren niet te verwachten. De economie zal de komende jaren licht groeien. De verwachting is dat het aantal vacatures niet navenant zal toenemen. De arbeidsvraag wordt deels opgevangen door verhoging van de productiviteit per werknemer (verdergaande automatisering, efficiëntere productieprocessen). Daardoor blijft de vervangingsvraag achter bij eerdere verwachtingen. Daarnaast kan, in tegenstelling tot eerdere berichten, worden geconstateerd dat de uittreding/pensionering van de 'babyboomers' achter de rug is en dat de huidige werknemers later met pensioen gaan. Ook hierdoor wordt op de middellange termijn geen krapte op de arbeidsmarkt verwacht. In enkele sectoren ontstaan tekorten aan arbeidskrachten. Voor de Kop van Noord-Holland kan bijvoorbeeld de agrisector genoemd worden. Voor het werk in de agrisector worden momenteel veel arbeidskrachten uit de Oostbloklanden betrokken. Ondanks het feit dat het hier om laaggeschoold werk gaat, blijkt onze doelgroep moeilijk inpasbaar. De hoge productienorm blijkt niet haalbaar voor hen. Op basis van bovenstaande kan worden gesteld dat de vraag op de reguliere arbeidsmarkt de komende jaren nauwelijks ruimte biedt voor onze doelgroep.

Bijlage 5, 'infographic' langdurige zorg

Bijlage 6, voorbeelden van algemene voorzieningen

- Buurtcentra
- Senioreninloop
- Ouderenadvies
- Activiteitenprogramma
- Bewonersgroepen en buurtinitiatieven
- Ontmoetingscentra
- Vriendendiensten
- Huiskamers voor de buurt
- Zorgrestaurants
- Dorpshuizen
- Vrijwilligerscentrale/vrijwilligerspunt
- Collectieve verzekering vrijwilligers
- Mantelzorgcentrum en -makelaar
- Alzheimercafé
- Vrijwillige thuiszorg
- Waardering mantelzorgers
- Algemeen-en school maatschappelijk werk
- Sociaal raadsliedenwerk
- Klussendienst
- Maaltijdvoorziening
- Informele buurtzorg
- Basale opvang dak- en thuislozen
- Maatjesprojecten
- Activerend huisbezoek
- Schuldhulpverlening
- Collectief vervoer
- Voedselbank
- Vervoer
- Informatie Wonen, Welzijn & Zorg
- Ontmoeting (ook in de kernen)
- Ambulant kinder-, jeugd- en jongerenwerk
- Opvoedspreekuur
- Opvoedcursussen
- Aanpak overlast gevende jeugd
- Voorlichting en preventie middelengebruik
- Spreekuur leerplicht
- Halt preventie
- Cliëntondersteuning
- Straathoekwerk
- Voor- en vroegschoolse educatie
- Opbouwwerk
- Voorzorg (GGD, voor geboorte kind al inzet bij ouders/gezin met risico)
- Nazorg (hulp aan ex-gedetineerden, verslaafden, veelplegers bij terugkeer in maatschappij)